

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника »

Кафедра безпеки життєдіяльності

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
„ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ”

Івано-Франківськ
2017

Пояснювальна записка

"Основи охорони праці" - нормативна дисципліна, у процесі вивчення якої у майбутніх фахівців формується необхідний рівень знань та умінь з правових та організаційних питань охорони праці гігієни праці, виробничої санітарії, технічної та пожежної безпеки, визначених відповідними державними стандартами освіти, а також активна позиція щодо практичної реалізації принципів пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників щодо результатів виробничої діяльності. Програму дисципліни "Основи охорони праці" розроблено відповідно до типової програми дисципліни, затвердженої Міністерством освіти та науки України з урахуванням вивчення питань охорони праці у вищих навчальних закладах.

Завдання вивчення дисципліни.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати

- Ї принципи державної політики у галузі охорони праці;
- Ї основний зміст законодавчих та інших державних нормативних актів з охорони праці;
- Ї основні положення чинного законодавства щодо охорони праці різних категорій працівників;
- Ї основні положення чинних нормативних актів та інших документів з виробничої санітарії, особистої гігієни, технічної та пожежної безпеки;
- Ї конструкції та особливості застосування засобів контролю безпеки та умов праці;
- Ї конструкції та технічні характеристики засобів індивідуального захисту працівників;
- Ї види відповідальності працівників різних категорій за порушення норм і правил з охорони праці.

вміти

- Ї застосовувати у практичній діяльності нормативні документи з охорони праці;
- Ї виявляти джерела, фактори та види виробничих небезпек та вживати заходів для запобігання їх наслідків;
- Ї користуватися засобами контролю параметрів безпеки та умов праці;
- Ї здійснювати контроль за станом охорони праці на робочих місцях;
- Ї розробляти інструкції для працівників;
- Ї вести розслідування, облік та аналіз причин нещасних випадків на виробництві;
- Ї надавати першу долікарську допомогу потерпілим на виробництві.

Предмет «Основи охорони праці». Основні законодавчі та нормативні акти з охорони праці.

Вступ. Основні поняття в галузі охорони праці. Предмет, структура, зміст, мета «Основ охорони праці», зв'язок з іншими дисциплінами. Основні законодавчі акти про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Державні нормативні акти про охорону праці.

Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві.

Органи державного управління охороною праці, їх комплектація і повноваження. Система управління охороною праці. Служба охорони праці підприємства. Комісія з питань охорони праці.

Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Законодавство в галузі гігієни праці. Діяльність, її види і їх фізіологічні особливості. Гігієнічна класифікація праці. Мікроклімат виробничих приміщень, його вплив на організм людини. Нормалізація параметрів мікроклімату.

Психологічні аспекти підвищення рівня безпеки праці.

Вплив індивідуальних якостей працівника на безпеку праці. Мотивація безпеки праці. Організація безпечної поведінки працівника в процесі праці. Роль трудового колективу у створенні безпечних умов праці.

Забруднення повітря виробничих приміщень. Вентиляція виробничих приміщень. Системи опалення.

Вплив шкідливих речовин на організм людини. Нормування шкідливих речовин. Захист від шкідливої дії речовин на виробництві. Призначення та класифікація систем вентиляції. Системи опалення.

Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Шум. Ультразвук та інфразвук.

Значення освітлення для трудової діяльності. Види освітлення. Види вібрації, її дія на організм людини. Шум, його характеристика, засоби та заходи захисту від нього. Інфразвук та ультразвук їх вплив на людину.

Безпечність виробничого устаткування та виробничих процесів.

Електробезпека.

Безпечність виробничого устаткування та виробничих процесів. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. Види електричних травм. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем електробезпеки. Класифікаційні групи з електробезпеки електротехнічного персоналу. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Іонізуюче випромінювання.

Визначення та природа іонізуючого випромінювання. Основні характеристики радіоактивного випромінювання. Дія іонізуючого випромінювання на організм людини. Норми радіаційної безпеки. Захист від радіаційного випромінювання.

Електромагнітні випромінювання.

Загальна характеристика електромагнітних випромінювань. Дія електромагнітного випромінювання на організм людини, його нормування. Захист від електромагнітних випромінювань. Електромагнітні випромінювання комп'ютера. Електромагнітні випромінювання портативних комп'ютерів. Безпечні рівні випромінювань.

Пожежна безпека.

Стан забезпечення пожежної безпеки в Україні. Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами. Загальні відомості про процес горіння. Забезпечення пожежної безпеки об'єкта. Протипожежний інструктаж та навчання. Вогнегасильні речовини.

Надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках

Основні теоретичні положення (перша допомога, як її надавати). Втрата свідомості травми (штучне дихання, зовнішній масаж серця, шок, непритомність, струс мозку, кровотечі). Термічні впливи (переохолодження, відмороження, перегрівання, термічні

опіки). Особливі види травм (хімічні опіки, ураження електричним струмом, ураження блискавкою, утоплення). Отруєння (отруєння загального характеру, отруєння лугами, отруєння окисом вуглецю). Захворювання пов'язані зі зміною барометричного тиску (гіпоксія).

Література

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Л.: Афіша, 2002.
2. Гриняк М.Г., Лехман С.Д., Бутко Д.А. Охорона праці. К.: Урожай, 1994.
3. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Сторожук В.М. Практикум із охорони праці. Л.:Афіша, 2000.
4. В.Л. Луценков, Д.А. Бутко, С.Д. Лехман та ін Виробнича санітарія К.: Урожай, 1996.
5. І.П. Пістун, Ю.В. Кіт, А.П.Березовецький Охорона праці: практикум. Суми: Університетська книга, 2000.
6. Бедрій Я.І., Джигирей В.С., Кидасюк А.І. та ін. Охорона праці: Навчальний посібник. Л.:Афіша, 1997.
7. Закони України Закон України "Про охорону праці" В ред. від 21.11.2001